

sionárom), a mlčaním kupiteľovým, jako som hore u komisionára povedal. Pri rozoberaní problému teraz nadhodeného má sa vziať v úvahu: dokedy je zákazník oprávnený použiť práva, ktoré mu priznáva odst. 3. § 381. obch. zák.: či ihneď po prevzatí upovedomenia musí ho vykonať, alebo môže to urobiť i v spore, (v tomto smere budú dobrými pomôckami rozsudky Najvyššieho súdu zo dňa 28. septembra 1920, Rv. 160/20, zo dňa 9. novembra 1920, Rv. II. 197/20, zo dňa 7. decembra 1920, Rv. II. 246/20, zo dňa 24. januára 1921, Rv. I. 698/20, zo dňa 4. júla 1922, Rv. I. 315/22, ktoré boli síce vynesené v iných záležitostiach, ale s touto otázkou dôkladne sa zabývajú). Ale o tom všetkom, jako i o presunutí následkov náhody prehovoríme si snáď v budúcom článku.

Prof. Dr. K. Laštovka:

Rozhodnutí N. Spr. S. R. Č. S.

Zrušení služebního poměru pragmatikální úřednice jen proto, že jest cizinkou (choť cizince) není přípustno.

Stěžovatelka, provdaná za maďarského příslušníka, byla převzata definitivně jakožto poštovní adjunktka skupiny D. do čl. služby. Později byla propuštěna, jelikož jakožto manželka maďarského státního příslušníka po rozumu ustanovení § 1. služební pragmatiky pozbyla způsobilosti pro podřízení úřadu, který jest vázán na československou státní příslušnost.

Nejv. spr. soud stížnosti vyhověl nálezem ze dne 16. června 1923, čís. 10.468 z těchto důvodů:

Podle § 1. služební pragmatiky státních zaměstnanců ze dne 25. ledna 1914, čís. 15. ř. zák. smí býti ustanovena za státního úředníka toliko osoba, která vyhovuje určitým podmínkám, mezi nimiž jest vytčeno i státní občanství.

V konkrétním případě, jak podává se ze spisů, neměl Nejvyšší spr. soud příčiny řešiti, zda-li uvedená norma služební pragmatiky jest předpisem kogentním, jehož porušení by případné jmenování cizozemce činilo nezákonným, anebo zda jest toliko rázu instrukcionelního, připouštějíc eventuelní dispensaci, neboť v tomto případě není o tom sporu, že stěžovatelka byla jmenována státní úřednicí pragmatikální, a úřad nepopírá platnost toho jmenování, nýbrž naříkaným rozhodnutím ve znění, jak bylo intimováno, toliko jím za právoplatný uznaný služební poměr prohlásil za zrušený, ježto prý stěžovatelka stala se nezpůsobilou úřad podřezeti.

Za důvod zrušení služebního poměru udává úřad jen okolnost, že stěžovatelka jest manželkou maďarského státního příslušníka.

Za tohoto stavu věci nebylo také třeba zaměstnávat se otázkou, zda-li stěžovatelka, přes to, že byla ustanovena československou státní úřednicí pragmatikální (§ 236., bod č. 4. a § 16. zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 236. Sb. z. a n.), přece sleduje státní občanství svého manžela po

rozumu § 7. uherského zák. čl. XXII. z r. 1886, zachovaného v platnosti předpisem § 3. zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 236. Sb. z. a n., či zda-li určují státní příslušnost poměry její vlastní osoby, jakožto samostatného subjektu a zbývá jen zkoumat otázku, zda-li postačuje důvod, na jehož základě úřad stěžovatelčin služební poměr prohlásil za rozvázaný. Tuto otázku slušelo zodpovědětí záporně.

Vytčený důvod nelze totiž uznati za postačitelny, ježto ho neuznává za důvod rozvázání státně zaměstnaneckého poměru ani služební pragmatika, ani nějaký jiný zákon, nýbrž naopak služební poměr definitivního úředníka, o jakýž tuto jde, může býti jen zrušen buď prohlášením úředníka, že vystupuje ze služby (§§ 84.—86. služ. pragm.), buď propuštěním cestou disciplinární § 93., lit. e) a § 98. služ. pragm.) aneb konečně zbavením úřadu z výroku trestního soudu následkem trestního odsouzení (§ 54. zák. čl. V/1878 uherského trestního zákona o zločinech a přečinech).

Soudcovská zkouška v cizině složená; na její uznání není nároku.

Z nálezu Nejvyššího spr. soudu ze dne 16. června 1923, čís. 10.466.

Podle § 4. zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 270. Sb. z. a n. jest k nabytí způsobilosti k úřadu soudcovskému mezi jiným třeba výkonu zkoušky soudcovské. Zákon sice výslovně nepraví, že zkouška ta musí býti složená v tuzemsku. Z povahy věci však a z celého zřízení aprobačního vůbec plyne, že pro území státu může míti účinnosti jenom zkouška v tuzemsku složená anebo po případě zkouška složená sice mimo území státu, avšak státem výslovně za rovnocennou uznaná.

Stěžovatel složil soudcovskou zkoušku dne 25. listopadu 1918 v Budapešti, tedy po 28. říjnu 1918, kterýmžto dnem podle zákona ze dne 28. října 1918, č. 11. Sb. z. a n. samostatný stát československý vstoupil v život, mimo území tohoto státu. Na skutečnosti té nemění nic fakt stěžovatelem tvrzený, že dne 25. listopadu 1918 úřady republiky československé v Báňské Bystřici svrchovanost státní ještě nevykonávaly, neboť, jak uvedeno již, vstoupil stát československý podle cit. zákona v život již 28. října 1918 a to v přičině celého území, na které stát ten již od počátku nárok činil a jehož rozsah pak doznal i mezinárodního uznání ve smlouvách mírových. Stejně nemění na věci ničeho okolnost, že komise pro jednotnou zkoušku soudcovskou a advokátní byla zřízena v Báňské Bystřici teprve nařízením ministra s plnou mocí pro správu Slovenska ze dne 4. ledna 1919, č. 5., Úředné Noviny č. 2. ze dne 8. ledna 1919; neboť jest samozřejmé, že v dobách vzniku nových státních útvarů nemůže ihned býti postaráno o veškeré podrobné potřeby veřejného života a nemůže jednotlivec z toho, že určitá instituce ve státě ještě zřízena není, vyvozovati právní nárok na to, aby mohl s účinností pro tuzemsko použítí obdobné instituce cizozemské.

Pokud pak jde o otázku nostrifikace této, v cizozemsku složené zkoušky soudcovské, tedy stížnost sama ani neuvádí předpisu zákonného, který by jí právní nárok na takovou nostrifikaci propůjčil a skutečně také Nejvyšší správní soud neshledal, že by předpis takový, zakládající právní nárok, tu byl.

Dovolává-li se stížnost v tom směru zákona ze dne 31. ledna 1922, č. 40. Sb. z. a n., který v § 1., odst. 2., lit. f) 2. věta ustanovuje, že může býti zapsán do seznamu advokátů se svolením ministra spravedlnosti i ten, kdo vykonal advokátní zkoušku po 28. říjnu 1918 mimo území republiky československé, jestliže v době zkoušky nebylo jí lze vykonati na území, ve kterém se o zápis žádá, tedy nelze z předpisu tohoto pro otázku domnělého nároku na nostrifikaci v cizozemsku složené zkoušky soudcovské nic vyvoditi; neboť jednak vztahuje se celý uvedený zákon toliko na advokáty, nikoliv však na soudce nebo kandidáty stavu soudcovského, jednak nelze cit. jeho předpisu již proto použiti analogicky na poměry kandidátů stavu soudcovského, poněvadž cit. předpis ten má zřejmě povahu předpisu výjimečného; ostatně i cit. předpis váže zápis do advokátní listiny na svolení ministra spravedlnosti a neposkytuje dotyčnému žadateli právní nárok na to, aby svolení to bylo uděleno.

Zajištění bytu pro státní úředníky dle § 13. zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225. Sb. z. a n.

Podle tohoto § smí se byt, obývaný v době vyhlášení tohoto zákona státním zaměstnancem, uprázdní-li se tím, že zaměstnanec byl služebně přeložen do jiné obce, pronajmouti jen státnímu zaměstnanci, kterého úřad označí, bylo-li vlastníku domu nebo jeho zástupci dříve, než obdržel výpověď z bytu, dodáno rozhodnutí úřadu, kterým se byt zajišťuje pro státního zaměstnance.

Z ustanovení toho jest patrno, že zákon dovoluje zajištění bytu jediné za předpokladu, že státní zaměstnanec byl služebně přeložen a že toto přeložení stalo se do jiné obce. Vystěhuje-li se tedy státní zaměstnanec, byt obývající, z obce z jiné příčiny, než z důvodu služebního přeložení nebo uprázdní-li se byt pouhým přestěhováním se zaměstnance z jednoho do jiného bytu v téže obci, není zajištění bytu tohoto zaměstnance v smyslu zákona přípustno; nález Nejv. spr. soudu ze dne 13. června 1923, čís. 10.361.

Dr. Št. Benko:

Rozhodnutí N. Spr. S. R. Č. S.

Vyměřování zaopatřovacích požitků na Slovensku.

Stěžovatel domáhal se zvýšení pense, resp. jejího propočtení i za dobu, po kterou byl nepřiměřeně kvalifikován. Nejvyšší správní soud v nálezu ze dne 23./V. 1923 čís. 8731 1. setrval při právním názoru vysloveném v nálezu ze dne 25. listopadu 1922, č. 14.854. a v nálezu ze dne 28. května 1923, čís. 8450, dle něhož rozhoduje vzhledem na nařízení ministra plnomocníka republiky československé pro správu Slovenska ze dne 30. prosince 1918 č. 12. Sb. z. a n. z r. 1919, vydané na základě § 14. zákona ze dne 10. prosince 1918 č. 64. Sb. z. a n. generální finanční ředitelství v Bratislavě ve všech věcech finančních